

Izvodi iz Zakona o veterinarstvu

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) **analiza rizika** obuhvata naučnu procenu rizika, upravljanje i obaveštavanje o riziku radi obezbeđivanja prihvatljivog nivoa zaštite zdravlja životinja i zaštite zdravlja ljudi;
- 2) **bezbednost hrane** jeste svojstvo hrane da je zdravstveno-higijenski i kvalitativno ispravna za ishranu ljudi u skladu sa njenom namenom;
- 3) **bezbedan proizvod životinjskog porekla** jeste proizvod sa niskim prihvatljivim rizikom od mikroorganizama i štetnih materija koje negativno utiču na zdravlje životinja i ljudi ili na održavanje kvaliteta proizvoda;
- 4) vanredne veterinarsko-sanitarne mere obuhvataju mere za sprečavanje širenja, suzbijanja i iskorenjivanja zaraznih bolesti koje se primenjuju posle pojave naročito opasnih zaraznih bolesti ili širenja enzootskih zaraznih bolesti;
- 5) vlasnik odnosno držalac životinje jeste pravno ili fizičko lice u čijem je vlasništvu životinja odnosno lice koje ima pravo čuvanja, uzgoja, transporta i korišćenja životinje, a na osnovu pismenog odobrenja vlasnika i pravo prodaje životinje;
- 6) veterinarsko-sanitarna kontrola obuhvata mere, radnje i aktivnosti koje se preduzimaju radi direktne ili indirektno zaštite zdravlja životinja ili ljudi;
- 7) **veterinarski lekovi** jesu lekovi i biološki preparati, osim osnovnih proizvoda za negu životinja, koji se koriste radi sprečavanja pojave i širenja, suzbijanja ili iskorenjivanja bolesti ili za lečenje obolelih životinja, kao i za poboljšanje, izmenu ili povraćaj telesne funkcije životinja ili za postizanje drugih ciljeva u vezi sa poboljšanjem zdravlja životinja;
- 8) veterinarsko javno zdravstvo obuhvata poslove iz delokruga veterinarsko-sanitarne kontrole životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla, hrane za životinje i pratećih predmeta, a koji su direktno ili indirektno u ulozi zaštite zdravlja ljudi od zoonoza i štetnih materija, kao i zaštitu životne sredine;
- 9) veterinar jeste doktor veterinarske medicine odnosno diplomirani veterinar;
- 10) **gazdinstvo jeste objekat i prostor u kome se drže ili uzgajaju životinje;**
- 11) **dezinfekcija** jeste primena načina, postupaka i metoda radi uništavanja uzročnika bolesti životinja, uključujući i bolesti koje se sa životinja mogu preneti na ljude;
- 12) **dezinsekcija** jeste primena načina, postupaka i metoda radi uništavanja štetnih insekata i krpelja;
- 13) **deratizacija** jeste primena načina, postupaka i metoda za uništavanje štetnih glodara;
- 14) **dezodoracija** jeste primena načina, postupaka i metoda za neutralizaciju neprijatnih mirisa;
- 15) **dekontaminacija** jeste primena načina, postupaka i metoda za odstranjivanje i uništavanje štetnih materija;
- 16) **dodaci hrani za životinje** jesu materije ili preparati koji se koriste u hrani za životinje radi poboljšanja organoleptičkih i kvalitativnih svojstava hrane za životinje ili fiziološkog stanja životinja;
- 17) držanje životinja jeste gajenje i briga o životinjama, osim uzgoja životinja;
- 18) egzotične zarazne bolesti jesu bolesti životinja definisane u skladu sa preporukama OIE koje nisu prisutne na teritoriji Republike;
- 19) enzootske zarazne bolesti jesu bolesti životinja definisane u skladu sa preporukama OIE koje su prisutne na teritoriji Republike;
- 20) **epizootiološka jedinica** jeste područje koje obuhvata teritoriju opštine ili njen deo;
- 21) **epizootiološko područje** jeste područje koje obuhvata veći broj epizootioloških jedinica;

22) **životinje** jesu kopitari (konji, magarci, mazge i mule), papkari (goveda, ovce, koze i svinje), živina (kokoške, ćurke, guske, patke i druge pernate životinje), ukrasne i egzotične ptice i životinje, uključujući životinje u zoološkom vrtu, psi, mačke, kunići, pčele, svileni buba, divljač, divlje životinje, laboratorijske životinje, gmizavci, puževi, ribe, mekušci, ljuskari iz objekata akvakulture i vodene životinje iz divljine namenjene za uzgajanje ili puštanje u vodeno okruženje;

23) **zaraženo područje** jeste područje na kojem je utvrđen najmanje jedan slučaj zarazne bolesti koja može da se širi;

24) zdravstveno stanje životinja jeste stanje životinja u pogledu zaraznih bolesti životinja utvrđeno prema kriterijumima koje su definisale odgovarajuće međunarodne organizacije;

25) zona jeste deo teritorije države sa određenim zdravstvenim stanjem životinja;

26) **zoonoza** jeste bolest koja se može prenositi direktno ili indirektno sa životinja na ljude i sa ljudi na životinje;

27) iskorenjivanje bolesti jeste uklanjanje uzročnika bolesti u državi ili u zoni;

28) **karantin za životinje** jeste objekat u kojem se drže životinje, reproduktivni materijal i jaja za priplod pod uslovima potpune izolacije, a radi provere i utvrđivanja njihovog zdravstvenog stanja;

29) **konfiskat** jeste proizvod životinjskog porekla za koji je veterinarsko-sanitarnim pregledom utvrđeno da nije bezbedan po zdravlje ljudi i da ne može da se koristi za ishranu ljudi;

30) kućni ljubimci jesu psi, domaće mačke, domaće ptice, mali glodari, terarijumske, akvarijumske i druge životinje, koje se gaje ili drže za druženje, rekreaciju, zaštitu ili pomoć čoveku;

31) međunarodne organizacije jesu OIE i druge međunarodne organizacije (FAO, WHO, WTO) u oblasti zaštite zdravlja životinja i ljudi čiji je član Republika;

32) **obaveštavanje o riziku** jeste pružanje ili razmena informacija o riziku između subjekata koji procenjuju rizik, upravljaju rizikom i drugih subjekata na koje se rizik odnosi;

33) obeležavanje životinja jeste postupak označavanja životinja na trajan način radi identifikacije, registracije i prikupljanja svih podataka u jedinstven informacioni sistem;

34) objekat jeste građevinska celina ili prostor za uzgoj, držanje, klanje, lečenje, reprodukciju, izlaganje, održavanje takmičenja, prodaju životinja, ulov ili dresuru, odlaganje, preradu i uništavanje leševa životinja i otpadaka životinjskog porekla, za proizvodnju, skladištenje i promet proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla i hrane za životinje, promet veterinarskih lekova i medicinskih sredstava za upotrebu u veterini i proizvodnju, kao i promet proizvoda za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju;

35) otpadne vode jesu vode koje nastaju u objektima za uzgoj životinja, klanicama i drugim objektima za obradu, preradu i sakupljanje proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla i otpadaka i zahtevaju posebnu tehnologiju odvođenja i prečišćavanja;

36) otpaci životinjskog porekla jesu leševi životinja, njihovi delovi i sastavni delovi životinjskog tela koji nisu namenjeni ili bezbedni za ishranu ljudi, kao i konfiskat;

37) područje bez bolesti jeste teritorija države ili njenog dela, kao i teritorija više država ili njihovih delova, bez prisustva određene zarazne bolesti za koje je utvrđeno da su ispunjeni uslovi koje propisuje OIE za nepostojanje određene zarazne bolesti;

38) potrebe domaćinstva jesu proizvodnja i korišćenje hrane životinjskog porekla samo za sopstvene potrebe;

39) prateći predmeti jesu predmeti preko kojih se može preneti zarazna bolest životinja na druge životinje ili ljude, uključujući, između ostalog, prostirke, opremu i druge predmete koji prate životinje ili se koriste na njima;

- 40) **period inkubacije** jeste period koji protekne između unosa patogena u organizam životinje i pojave kliničkih simptoma bolesti;
- 41) proizvodi životinjskog porekla jesu sastavni delovi životinjskog tela u neprerađenom obliku, proizvodi koji se dobijaju od životinja, kao i jaja za priplod i reproduktivni materijal, osim hrane životinjskog porekla;
- 42) proizvodi životinjskog porekla namenjeni za upotrebu u poljoprivredi ili industriji jesu sirova koža, krzno, vuna, dlaka, čekinje, perje, papci, kosti, rogovi, krv, creva i dr;**
- 43) proizvodi životinjskog porekla namenjeni za upotrebu u farmaciji ili hirurgiji jesu organi, tkiva, krv i druge telesne tečnosti životinja, koji se koriste u pripremi farmaceutskih proizvoda ili hirurških sredstava;**
- 44) **prinudno klanje životinja** jeste klanje bez prethodnog veterinarsko-sanitarnog pregleda u slučaju kada je život životinje neposredno ugrožen;
- 45) promet životinja, proizvoda životinjskog porekla, hrane životinjskog porekla i otpadaka životinjskog porekla obuhvata uvoz, provoz, izvoz, skladištenje, prodaju ili bilo kakav njihov prenos na treća lica;**
- 46) **procena rizika** jeste procena verovatnoće unošenja, pojave i širenja zarazne bolesti na teritoriji Republike i procena mogućih negativnih efekata po zdravlje životinja odnosno ljudi, koji proističu od organizama koji prouzrokuju bolesti ili od prisustva štetnih materija;
- 47) **rizik** jeste određeni nivo verovatnoće pojavljivanja zarazne bolesti ili prisustva štetnih materija, koji direktno ili indirektno u određenom stepenu mogu da ugroze zdravlje životinja ili ljudi;
- 48) reproduktivni materijal jesu seme za veštačko osemenjavanje, jajne ćelije i oplodene jajne ćelije;
- 49) sanitacija jeste mehaničko čišćenje, sanitarno pranje, dezinfekcija i dezodoracija;
- 50) **ugroženo područje** jeste područje na koje se zarazna bolest sa zaraženog područja može preneti;
- 51) uzgoj životinja jeste gajenje ili tov životinja radi proizvodnje proizvoda životinjskog porekla i hrane životinjskog porekla;
- 52) **upravljanje rizikom** jeste određivanje i sprovođenje mera radi smanjenja rizika;
- 53) **hrana za životinje** jesu supstance ili hraniva biljnog, životinjskog odnosno mineralnog porekla, u prirodnom ili prerađenom obliku, sveži ili konzervisani, sekundarni proizvodi biosinteze, proizvodi industrijske prerade, organske i neorganske materije, koje su pojedinačno ili kao mešavina namenjene za ishranu životinja. Pod hranom za životinje se podrazumeva i voda koja se upotrebljava za napajanje odnosno ugrađuje u hranu za životinje prilikom njene proizvodnje;
- 54) hrana životinjskog porekla jeste sve ono što služi za ishranu ljudi u neprerađenom, obrađenom ili prerađenom stanju, a potiče od životinja;**
- 55) štetne materije jesu materije ili njihovi metaboliti koji mogu ugroziti zdravlje životinja odnosno ljudi.

II. SUBJEKTI U VETERINARSKOJ DELATNOSTI I NJIHOVI ORGANIZACIONI OBLICI

1. Vrste i pravni položaj subjekata u veterinarskoj delatnosti

Član 8.

Veterinarskom delatnošću može da se bavi pravno lice koje je registrovano u Registar privrednih subjekata i koje je upisano u Registar pravnih lica za obavljanje veterinarske delatnosti (u daljem tekstu: Registar) koji vodi Ministarstvo.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana osniva se kao:

- 1) veterinarska ambulanta;
- 2) veterinarska stanica;
- 3) veterinarska klinika;
- 4) veterinarska apoteka;
- 5) centar za reprodukciju životinja i veštačko osemenjavanje i
- 6) laboratorija

(u daljem tekstu: veterinarske organizacije) i posluju po propisima o privrednim društvima.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana upisuje se u Registar privrednih subjekata u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana upisuje se u Registar ako ispunjava uslove u pogledu stručnog kadra, prostorija (objekat), tehničkih uslova i odgovarajuće opreme.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana uslov u pogledu stručnog kadra ispunjava ako ima zaposlenog veterinara sa licencom za obavljanje veterinarske delatnosti.

Ministar bliže propisuje uslove u pogledu objekata, opreme i sredstava za rad, kao i uslove u pogledu stručnog kadra iz st. 4. i 5. ovog člana.

Ministar utvrđuje ispunjenost uslova iz st. 4. i 5. ovog člana.

Član 9.

Pojedine poslove iz okvira veterinarske delatnosti mogu da obavljaju veterinarski specijalistički zavod, veterinarski institut, Nacionalna referentna laboratorija za naročito opasne zarazne bolesti sa liste OIE i visokoškolske ustanove i visokoškolske jedinice, koje se bave obrazovanjem veterinara, u skladu sa ovim zakonom.

Subjekti iz stava 1. ovog člana posluju po propisima o javnim službama.

Član 25.

Veterinarsko-specijalistički zavod:

1. pruža podršku u oblasti sistematskog praćenja i dijagnostike bolesti i doprinosi sprečavanju pojave, otkrivanju, sprečavanju širenja, suzbijanju i iskorenjivanju bolesti;
2. vrši laboratorijsku (bakteriološku, serološku, virusološku, parazitološku, hemijsku, biohemijsku, patološku i radiološku) terensku i kliničku dijagnostiku;
3. vrši laboratorijsko ispitivanje bezbednosti hrane životinjskog porekla;
4. vrši laboratorijsko ispitivanje hrane za životinje;
5. daje stručno mišljenje u vezi sa projektovanjem objekata iz člana 72. ovog zakona;
6. učestvuje u programima edukacije i osposobljavanja vlasnika i držalaca životinja u oblasti zaštite zdravlja i dobrobiti životinja;
7. pruža stručnu pomoć u sprovođenju veštačkog osemenjavanja i suzbijanja neplodnosti životinja;
8. vrši ispitivanje semena za veštačko osemenjavanje životinja, jajnih ćelija i oplodjenih jajnih ćelija;
9. vrši i druge poslove za koje je registrovan u Registru privrednih subjekata.

Član 27.

Veterinarski institut pored poslova koje u skladu sa ovim zakonom obavlja veterinarsko-specijalistički zavod može da obavlja i:

1. kliničko ispitivanje veterinarskih lekova i medicinskih sredstava, sredstava za dezinfekciju, dezinsekciju, deratizaciju i dezodoraciju, kao i kontrolu i praćenje efikasnosti i štetnosti veterinarskih lekova i sredstava za dezinfekciju, dezinsekciju, deratizaciju i dezodoraciju;
2. prati i sprovodi mere za povećanje plodnosti životinja i učestvuje u istraživanjima u oblasti reprodukcije životinja;
3. ispituje i prati ostatke štetnih materija kod životinja, proizvoda životinjskog porekla i hrane za životinje;
4. druge poslove za koje je registrovan u Registru privrednih subjekata.

VI. VETERINARSKA KOMORA

1. Osnivanje

Član 37.

Radi zaštite i unapređenja stručnosti, očuvanja profesionalne etike, podizanja nivoa zdravstvene zaštite životinja, kao i zaštite profesionalnih interesa doktora veterinarske medicine odnosno diplomiranih veterinara, kao i radi ostvarivanja drugih ciljeva osniva se Veterinarska komora (u daljem tekstu: Komora), kao profesionalna organizacija, sa pravima i obavezama utvrđenim ovim zakonom i statutom Komore.

Komora ima svojstvo pravnog lica.

Članstvo u Komori obavezno je za lica iz stava 1. ovog člana.

2. Poslovi Komore

Član 38.

Komora obavlja sledeće poslove:

1. donosi Kodeks etike veterinarske struke i obezbeđuje njegovu primenu;
2. u skladu sa Kodeksom iz tačke 1) ovog člana, stara se o ugledu profesije, disciplini pri obavljanju veterinarske delatnosti i preduzima odgovarajuće mere u slučaju nepridržavanja etičkih normi;
3. izdaje, produžava, privremeno ili trajno oduzima licence veterinarima i o tome vodi evidenciju;
4. vodi evidenciju članova Komore;
5. izrađuje kriterijume i sprovodi postupak obnavljanja licence;
6. pruža informacije iz evidencije veterinarskih organizacija;
7. organizuje i učestvuje u organizovanju stručnih skupova;
8. predlaže cene veterinarskih usluga;
9. predlaže i po potrebi daje mišljenje o planovima i programima srednjoškolskog obrazovanja, osnovnih i specijalističkih studija u oblasti veterinarstva i daje mišljenje o potrebama za veterinarskim kadrovima;
10. učestvuje u pripremi propisa iz oblasti veterinarstva;
11. osniva i saziva Etički komitet koji razmatra i odlučuje o povredama Kodeksa etike veterinarske struke i vodi disciplinski postupak protiv veterinara sa licencom u skladu sa odredbama statuta;
12. obavlja i druge poslove predviđene statutom Komore.

Organizacija i način obavljanja poslova iz stava 1. ovog člana bliže se uređuje statutom i opštim aktima Komore.

Na statut i opšte akte Komore saglasnost daje Ministarstvo.

X. OBJEKTI U KOJIMA SE OBAVLJA VETERINARSKA DELATNOST

1. Vrsta objekata

Član 72.

Objekti, u zavisnosti od vrste delatnosti koja se u njima obavlja, mogu biti:

- 1) za uzgoj, držanje i promet životinja;
- 2) za klanje životinja;
- 3) za proizvodnju i promet hrane životinjskog porekla, osim objekata za prodaju na malo hrane životinjskog porekla;**
- 4) za proizvodnju i promet proizvoda životinjskog porekla;
- 5) za proizvodnju i promet hrane za životinje, osim objekata za prodaju na malo hrane za životinje;**
- 6) centri za reprodukciju životinja;**
- 7) za proizvodnju i promet sredstava za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju;**
- 8) za sakupljanje, preradu i uništavanje otpadaka.

6. HACCP program

Član 82.

Pravno lice i preduzetnik koji obavlja delatnost klanja životinja, proizvodnju i promet hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, kao i sakupljanje, preradu i uništavanje otpadaka životinjskog porekla dužan je da ima Sistem za osiguranje bezbednosti proizvoda koji je uveden i koji se održava na principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i analize opasnosti i kritičnih kontrolnih tačaka u proizvodnji (HACCP program). Za sprovođenje programa iz stava 1. ovog člana pravno lice i preduzetnik mora da ima u stalnom radnom odnosu odgovorno lice.

5) Proizvodnja i promet hrane za životinje

Objekti za proizvodnju hrane za životinje

Član 110.

U objektima za proizvodnju i promet hrane za životinje vodi se i čuva evidencija o vrsti i količini sirovine za proizvodnju hrane za životinje, kao i o vrsti i količini proizvedene hrane za životinje.

Objekat koji služi za proizvodnju i promet hrane za životinje u kojem se koristi mesno, mesno-koštano i koštano brašno ili masti od preživara mora da ispuni uslove kojima se sprečava unakrsno zagađenje hrane namenjene preživarima i umanjuje rizik od nenamernog mešanja takvih proizvoda sa hranom za preživare.

Uslovi iz stava 2. ovog člana ne odnose se na objekte za promet hrane za životinje koja nije namenjena za ishranu preživara.

Ministar propisuje bliže uslove za objekte u kojima se proizvodi hrana za životinje, kao i oblik i sadržinu evidencije iz stava 1. ovog člana.

Član 111.

Hrana za životinje u proizvodnji i prometu podleže veterinarsko-sanitarnoj kontroli.

Zabranjena je proizvodnja, promet i upotreba hrane za životinje u ishrani preživara koja sadrži proteine i masti životinjskog porekla izuzev mleka i proizvoda od mleka.

Zabranjena je proizvodnja, promet i upotreba hrane životinjskog porekla koja sadrži patogene bakterije, gljivice i njihove proizvode - metabolite u količinama većim od dopuštenih, kao i hormone, antibiotike, pesticide, soli teških metala, radioaktivne materije i druge materije štetne za zdravlje životinja i ljudi.

Za ishranu životinja može da se stavi u promet samo so koja je jodirana.

7. Proizvodi za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju

Član 116.

Dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju mogu da obavljaju privredno društvo odnosno drugo pravno lice i preduzetnik ako u pogledu odgovarajućih stručnih radnika, opreme i sredstava ispunjavaju uslove, koje bliže propisuje ministar.

Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija obavlja se u svim objektima, prostorima, prevoznim sredstvima, na opremi i predmetima koji podležu nadzoru veterinarske inspekcije, kao i na pašnjacima i drugim površinama gde životinje povremeno ili stalno borave ili se kreću.

Sredstva za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju moraju da se koriste na način kojim se obezbeđuje zaštita životne sredine.